

2. Теорія статистики: Навчальний посібник / Вашків П.Г., Пастер П.І., Сторожук В.П., Ткач Є.І. К.: Либідь, 2001.
3. Статистика. Підручник. / За ред. А.В. Головача. К.: Вища школа, 1993.
4. Кулинич О.І. Теорія статистики. Київ: Вища школа, 1992.

СЕКЦІЯ 4

ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО КОНТРОЛЮ У КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ПІДПРИЄМСТВ

Кукльовська Оксана

студентка спеціальності «Облік і оподаткування»
освітній ступінь «магістр»

Науковий керівник: **Савіцька С.І.**

канд. екон. наук, асистент кафедри обліку, оподаткування
та технологій електронного бізнесу

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩАННЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ І ПІДРЯДНИКАМИ

Система бухгалтерського обліку є чи не єдиним джерелом інформації про фактичний стан розрахунків між підприємствами. А тому, вирішення проблем із значними сумами поточної заборгованості перед постачальниками і підрядниками лежить у площині обліково-аналітичних процедур.

Для раціонального та своєчасного контролю та управління поточною кредиторською заборгованістю за товари, роботи та послуги доцільно вести її

аналітичний облік за певними групами. Ми пропонуємо при цьому брати до уваги такі ознаки, як: термін погашення та виконання умов погашення. За терміном погашення заборгованість доцільно розділити на три групи: до трьох місяців; від трьох до шести місяців; від шести до дванадцяти місяців. А от щодо такої класифікаційної ознаки, як виконання умов погашення, то за нею заборгованість поділяють на наступні три групи: заборгованість, термін погашення якої ще не настав; відстрочена заборгованість; прострочена заборгованість.

Облік розрахунків з постачальниками і підрядниками ведуть на пасивному синтетичному рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками». Однак, як свідчить практика, рахунок 63 не дозволяє отримувати оперативну інформацію для управління фінансово-розрахунковими операціями, оскільки не показує заборгованості за кожним договором, не характеризує поточну заборгованість, термін сплати якої ще не настав, а яка вже – прострочена. В табл. 1. запропоновано групування рахунків за виконанням умов погашення заборгованості перед постачальниками і підрядниками.

Таблиця 1

Аналітичні рахунки для обліку розрахунків з постачальниками і підрядниками

Рахунок обліку	Субрахунок першого порядку	Субрахунок другого порядку
63 «Розрахунки з постачальниками і підрядниками»	631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками і підрядниками»	631.1. «Заборгованість перед вітчизняними постачальниками і підрядниками, термін сплати якої ще не настав»
		631.2. «Відстрочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками і підрядниками»
		631.3. «Прострочена заборгованість перед вітчизняними постачальниками і підрядниками»
	632 «Розрахунки з іноземними постачальниками і підрядниками»	632.1. «Заборгованість перед іноземними постачальниками і підрядниками, термін сплати якої ще не настав»
		632.2. «Відстрочена заборгованість перед іноземними постачальниками і підрядниками»
		632.3. «Прострочена заборгованість перед іноземними постачальниками і підрядниками»

Джерело: Сформовано на основі [1; 2].

Зазначене групування рахунків сприятиме поглибленню внутрішньогосподарського контролю за кредиторською заборгованістю за суб'єктами постачання та термінами оплати, а також спростить звірку відомостей за об'єктами постачання (видами товарно-матеріальних цінностей, одержаними роботами, послугами).

Облік розрахунків на підприємстві має бути чітко контрольований. Причому не тільки на кінцеві звітні дати, що забезпечується засобами фінансового обліку, а й у бідь-який момент за потреби управління. Отже, виникає потреба поглиблення інформативності обліку за цими об'єктами. Ефективність контролю господарської діяльності, зокрема, операції щодо розрахунків з постачальниками підприємства та фактів їх зміни залежить від раціональної його організації та чітко сформованої методики, яка передбачає наявність послідовного переліку етапів, методів та прийомів контролю та відповідного пакету розроблених документів контролера для проведення внутрішньогосподарського контролю обраного об'єкта і базується на визначеному переліку систематизованих джерел інформації. Склад інформаційних джерел для здійснення контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками наведено на рис.1.

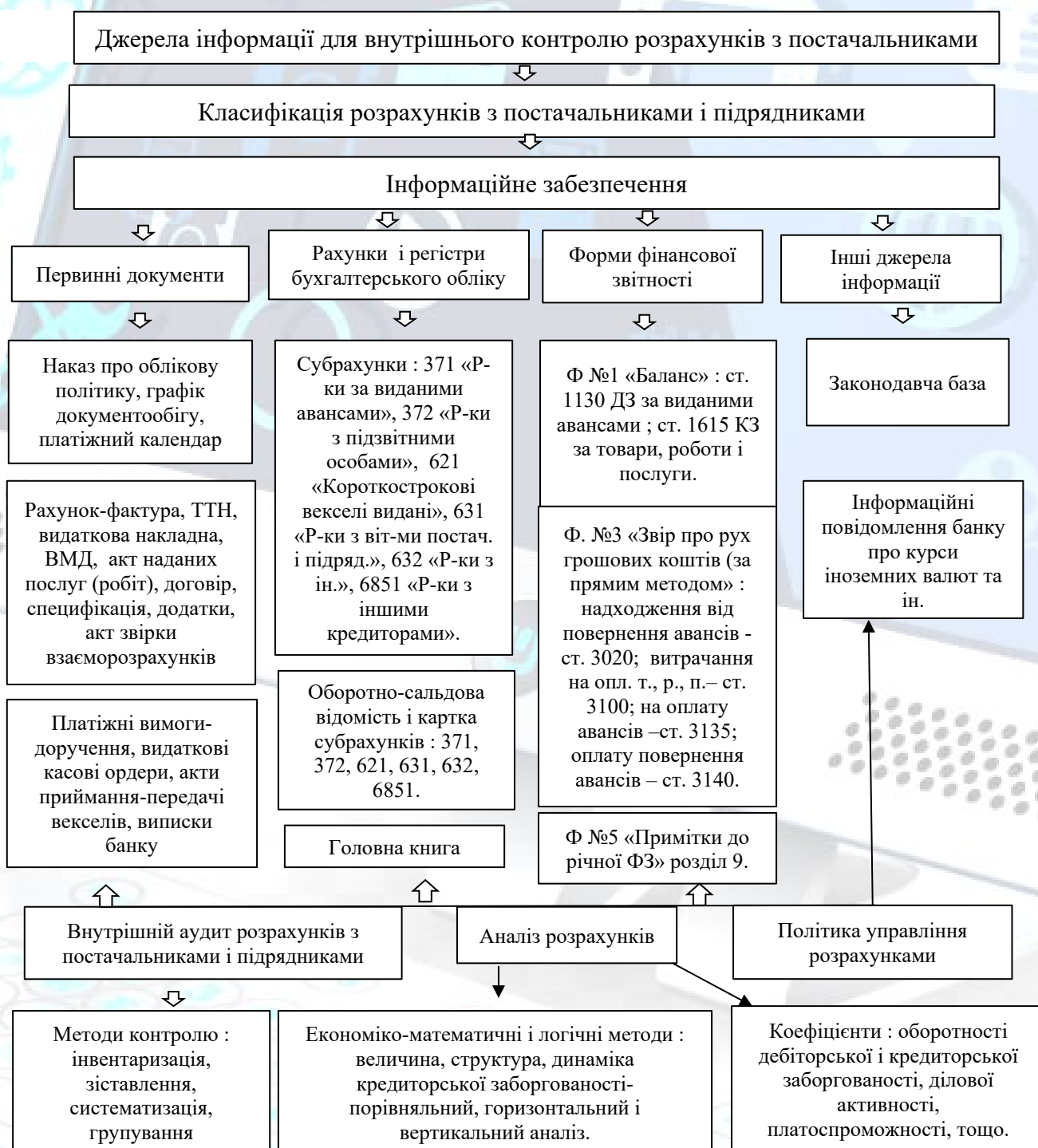
Зазначені на рис.1. документи необхідні для отримання даних про стан розрахунків з постачальниками і підрядниками з метою підтвердження достовірності інформації, проведення аналізу, прийняття рішень та надання необхідних документацій.

Основними елементами контролю операцій із забезпечення здійснення розрахунків з постачальниками і підрядниками підприємства та фактів їх зміни є:

1. Об'єкти – договори, укладені підприємством; розрахункові операції; записи в первинних документах, облікових регістрах та звітності; господарські операції з обліку фактів зміни зобов'язань в контексті розрахунків з постачальниками та підрядниками; інформація про порушення та зловживання у

ведені обліку, які знайшли документальне підтвердження в актах ревізії, перевірок, висновках аудиторів, постановах правоохоронних органів;

2. Суб'єкти – власник та підрозділи підприємства, які виконують контрольні функції за формуванням розрахунків з постачальниками і підрядниками (юридичний відділ, бухгалтерія). Вважаємо, що настільки розгалужена структура підприємства повинна включати хоча б одного аналітика, адже дана посада на аналізованому підприємстві відсутня, що в результаті призводить до значного зменшення ефективності діяльності підприємства.

Рис. 1. Інформаційна база внутрішньогосподарського контролю розрахунків з постачальниками і підрядниками

В цілому раціональна організація обліку та внутрішньогосподарського контролю постачальників і підрядників та стану розрахунків з ними сприяє зміцненню договірної і розрахункової дисципліни, виконанню зобов'язань по поставках продукції в заданому асортименті і якості, підвищенню відповідальності за дотримання платіжної дисципліни, скороченню дебіторської і кредиторської заборгованості, прискоренню оборотності обігових коштів а, відтак, поліпшення фінансового стану підприємства

Список використаних джерел

1. Демченко Я. М. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Бухгалтерський облік, контроль і аналіз. 2014. Вип. 1. С. 96-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ptmbo_2014_1_11
2. Владика О. Є. Шляхи вдосконалення обліку розрахунків з постачальниками та підрядниками // Молодий вчений. 2016. № 12.1. С. 677-681. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_12
3. Югас Е.Ф. Економічна сутність договірних відносин підприємства та форми розрахунків з постачальниками і підрядниками. Економічний вісник університету. 2011. № 17/2 URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Evu/2011_17_2/Yugas.pdf.